

Народна банка Србије

09.01.2025.

Нема сметњи за трговину хартијама од вредности у иностранству, уз документ да се ради о законитом трговању

Законом о девизном пословању прописано је у које хартије од вредности резиденти могу да улажу у иностранству, док се средства по основу куповине страних хартија од вредности преносе у складу с прописима којима се уређује платни промет са иностранством, а којима је прописано да за плаћање према иностранству резидент – налогодавац подноси банци налог за плаћање, који садржи податке прописане упутством и за који је у банци обезбеђено покриће, при чему је налогодавац обавезан да, уз налог, банци достави документ по коме се врши плаћање, у складу с прописима. Пошто се Закон о девизном пословању последњи пут мењао 2018. године, може се закључити да се регулатива по пословима улагања у хартије од вредности није мењала дужи низ година, а нису се мењали ни прописи којима се уређује платни промет са иностранством.

С тим у вези, сви резиденти који плаћају према иностранству, укључујући и оне који тргују финансијским инструментима у иностранству, дужни су да банци доставе документ на основу кога се може утврдити да је предметно плаћање дозвољено са аспекта примене девизних прописа, тј. из којих се може утврдити да ће резиденти трговати финансијским инструментима у иностранству који су дозвољени законом, будући да улагање резидената у финансијске инструменте у иностранству није још увек у потпуности либерализовано, имајући у виду да се ради о изразито волатилним капиталним токовима, који могу да проузрокују значајне ризике по финансијску стабилност земље.

Наиме, важећим прописима и даље су задржана одређена ограничења која се односе на тровање дужничким хартијама од вредности, и то ограничења која се односе на хартије од вредности чији су издаваоци из земаља које нису чланице Европске уније, пошто је резидентима омогућено да тргују дужничким дугорочним хартијама од вредности чији су издаваоци из Европске уније, односно из земаља чланица OECD чији је дугорочни кредитни рејтинг најмање А (према Standard & Poor's) односно А2 (према Moody's), док краткорочним дужничким хартијама од вредности чији су издаваоци из трећих земаља могу да тргују само банке али не и други

резиденти. Такође, резиденти не могу још увек слободно да обављају послове с финансијским дериватима којима се тргује ван регулисаног тржишта и/или мултилатералне трговачке платформе у иностранству, јер ове послове могу да обављају само ради заштите од прописаних ризика (нпр. промене девизног курса, промене каматне стопе, промене цене хартија од вредности, промене цена робе или вредности берзанског индекса). Поред тога, важећим прописима резидентима није дозвољено да тргују валутама у иностранству.

Сходно изнетом, а како би се обезбедило законито поступање резидената у случајевима када тргују финансијским инструментима у иностранству, укључујући и резиденте који тргују преко америчког брокера Interactive Brokers (преко платформе која омогућава и трговање дериватима, страним валутама и другим финансијским инструментима који нису у складу с важећом регулативом у Републици Србији), неопходно је да резиденти приликом реализације плаћања према иностранству по наведеном основу доставе документацију на основу које банка може утврдити да ће резидент трговати само оним финансијским инструментима који су дозвољени законом.

Поред тога, указујемо и на то да резиденти само у изузетним случајевима, који су прописани Одлуком о условима под којима и начину на који резиденти могу држати девизе на рачуну код банке у иностранству, могу држати девизе у иностранству, и то само код страних банака, из чега произлази да резиденти не могу пренети средства на своје рачуне отворене код иностраних брокера и тамо их држати све док не одлуче (ако одлуче) да ли ће предметна средства уложити у одређене финансијске инструменте или ће ова средства с брокерског рачуна пренети на рачуне код банака у иностранству супротно наведеној одлуци и искористити за плаћања у иностранству која нису дозвољена важећим прописима.

Из наведених разлога, још једном понављамо да нема сметњи да резиденти тргују хартијама од вредности у иностранству које су дозвољене законом, али су дужни да банци доставе документ из кога се може утврдити да се ради о законитом трговању, нпр. уговор са иностраним брокером или било који други документ из кога се може утврдити којим хартијама од вредности ће резидент трговати у иностранству и у ком износу, а који се може утврдити на основу оквирне цене хартија од вредности које резидент купује у иностранству (нпр. цене акција одређене компаније у претходном периоду) или лимита који резидент одреди за улагање у ове хартије од вредности.

С тим у вези, напомињемо да су у претходном периоду уочени бројни случајеви да су резиденти преносили средства иностраним брокерима, платним картицама или давањем налога банци, на основу оквирног уговора са иностраним брокером који није садржао прецизније информације у вези с планираним трговањем, при чему је банка тек након повраћаја ових средстава у земљу од резидената добијала информације да су трговали у иностранству финансијским инструментима који нису дозвољени законом. Отуда, накнадно извештавање резидената о трговању финансијским инструментима у иностранству не може обезбедити законитост оваквог трговања, нити се може очекивати да ће резиденти – физичка лица обавестити Народну банку Србију да су поступали супротно важећим прописима.

[Контакт](#)

[Инфо-центар 0800 111 110](#)

[Информације о сајту](#)

[Мапа сајта](#)

[Заштита података о личности](#)

Пратите нас на друштвеним мрежама

[Copyright](#) © 2001-2025, НБС